

ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 34]

Total No. of Questions : 34]

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **02-M (OS)**

Code No. : **02-M (OS)**

[ಒಟ್ಟು ಮುದ್ರಿತ ಪುಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 4

[Total No. of Printed Pages : 4

ಶಿಕ್ಷಣ - I

EDUCATION - I

ಶಿಕ್ಷಣದ ಪರಿಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕ ಆಧಾರಗಳು

CONCEPTUAL BASIS OF EDUCATION

(ಮರಾಠಿ ಭಾಷಾಂತರ)

(Marathi Version)

(ಹಳೆ ಪಠ್ಯವಸ್ತು)

(Old Syllabus)

ದಿನಾಂಕ : 05. 06. 2017]

Date : 05. 06. 2017]

ಸಮಯ : ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 10.00 ರಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 1.00 ರವರೆಗೆ]

Time : 10.00 A.M. to 1.00 P.M.]

[ಪರಮಾವಧಿ ಅಂಕಗಳು : 100

[Max. Marks : 100

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ

Register Number of the Candidate

भाग - A

I. खालील कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा. एकाच प्रश्नांचे भाग (a) आणि (b) चे उत्तर दिले पाहिजेत. प्रत्येक प्रश्नांचे उत्तर 3 पानापेक्षा जास्त असू नये. प्रत्येक प्रश्नांला 10 गुण आहेत :

4 × 10 = 40

1. a) शिक्षण, अभ्यासक्रम आणि अध्यापन पद्धतीच्या ध्येयावर समाजशास्त्राच्या परिणामाचे वर्णन करा.
b) एका व्यक्तीच्या समाजोकरण प्रक्रियेत घडून येणाऱ्या कोणत्याही दोन पद्धतींचे विवरण करा. 6 + 4
2. a) संस्कृतीची साठवणूक आणि विकासामध्ये शिक्षणाच्या भूमिकेचे विश्लेषण करा.
b) शाळा आणि कॉलेजमध्ये वर्गखोली अध्यापना व्यतिरिक्त कृतीद्वारे धर्मनिरपेक्ष एक्य संपादन करण्यास कसे प्रयत्न कराल ? 6 + 4

D. Ed. - I (OS)

[Turn over

3. a) निती मुल्यांना आकार देण्यासाठी माध्यमे आणि कुटुंब यांचा होणारा प्रभाव याचे थोडक्यात विवरण करा.
- b) लिंग संवेदनशीलता समस्या सोडविण्यासाठी शिक्षण क्षेत्रात घेतलेले कोणतेही आठ उपाय लिहा. 6 + 4
4. a) मुलाच्या सर्वांगीण विकासासाठी शाळने घेतलेले कोणतेही सहा उपाय लिहा.
- b) उत्तम शेजारो कसा असावा ? तो मुलावर कसा परिणाम करतो ? 6 + 4
5. a) शाळेला समुदाय कोणत्या प्रकारच्या कृतीद्वारे मदत करते ? विवरण करा.
- b) सम वयस्क गट म्हणजे काय ? कोणत्याही अशा तीन गटांचा प्रत्येकी एक गुणधर्म लिहा. 6 + 4
6. a) निती शिक्षणाच्या कोणत्याही दोन पद्धतीचे वर्णन करा.
- b) समाजाला 'पर्यावरण जागृती' आणि 'ग्राहकत्व' ही मूल्ये महत्वाची आहेत असे का समजले जाते ? विवरण करा. 6 + 4
7. a) भारत सरकार (केंद्र सरकार) चे शिक्षणाविषयी महत्वाची काय कोणती ?
- b) घटनेत असलेली सामान्य मूल्ये कोणती ? कोणत्याही दोन मूल्यांचे थोडक्यात वर्णन करा. 6 + 4

भाग - B

- II. खालीलपैकी कोणत्याही सात प्रश्नांची उत्तरे लिहा. प्रत्येक प्रश्नांचे उत्तर एका पानापेक्षा जास्त असू नये. प्रत्येक प्रश्नाला पाच गुण आहेत. 7 × 5 = 35
8. हंटर आयोगाच्या शिफारशी कोणत्या ?
9. शिक्षणाचे ध्येय हे तत्वज्ञानाच्या भूमिकेत निर्णायक आहे. याचे स्पष्टीकरण करा.
10. शिक्षणाचे स्वरूप आणि कार्य याविषयी टिप्पणी लिहा.
11. औपचारिक आणि अनौपचारिक शिक्षणामधील फरक आणि समानता कोणत्या आहेत ?

12. शैक्षणिक तत्वज्ञानाचे स्वरूप आणि कार्य याविषयी थोडक्यात लिहा.
13. गणित आणि विज्ञानाचे तत्व लिहा.
14. आपल्या शिक्षण पद्धतीमधील संपर्क साधने (माध्यमे) यांच्या सकारात्मक आणि नकारात्मक प्रभावविषयी लिहा.
15. शैक्षणिक उद्दिष्ट्ये असणाऱ्या कोणत्याही पाच तरुण संघटनाविषयी थोडक्यात लिहा.
16. फ्रोअबेल यांनी शोधलेल्या “बालवाडी” (Kindergarten) ची मुख्य वैशिष्ट्ये कोणती ?
17. 1961 च्या राष्ट्रीय ऐक्यता आयोगाच्या कोणत्याही चार महत्वाच्या शिफारशी लिहा. कोणत्याही एकाचे वर्णन करा.

भाग - C

- III. खालील कोणत्याही **पाच** प्रश्नांची उत्तरे लिहा. प्रत्येक प्रश्नांचे उत्तर **अर्ध्या** पानापेक्षा जास्त असू नये. प्रत्येक प्रश्नाला **तीन** गुण आहेत. 5 × 3 = 15

18. वेदिक काळाच्या दरम्यान असलेली शिक्षणाची ध्येये लिहा.
19. तत्वज्ञानाचे तीन आधार / मापे यांचा अर्थ लिहा.
20. समाजशास्त्राच्या आधारे शाळा अभ्यासक्रमाची कोणतीही सहा वैशिष्ट्ये लिहा.
21. कार्य शाळा आणि प्रकल्प पद्धत यावर थोडक्यात टिप्पणी लिहा.
22. शिक्षकांच्या शिक्षणामध्ये मूल्ये शिक्षणाचे (Value Education) महत्त्व कोणते ?
23. वर्तन विषयक वैज्ञानिकांच्या मते वर्तवणूक (वर्तन) बदलाच्या तीन पायऱ्या कोणत्या ?
24. शारीरिक आणि बौद्धिक विकासामध्ये कुटुंबाचे शैक्षणिक कार्य लिहा.

भाग - D

IV. खालील **सर्व** प्रश्नांची उत्तरे लिहा. प्रत्येक प्रश्नांचे उत्तर **एक** किंवा **दोन** वाक्यापेक्षा जास्त असू नये. प्रत्येक प्रश्नांला **एक** गुण आहे : 10 × 1 = 10

25. एज्यूकेअर (Educare) आणि एज्यूसेअर (Educere) चा अर्थ लिहा.
26. गिर्डींगजच्या मते समाजशास्त्राचा अर्थ कोणता ?
27. “मुफ्त शिस्त” (Free discipline) म्हणजे काय ?
28. केंद्रिय समितीने 1992 मध्ये ओळखलेली कोणतीही दोन राष्ट्रीय मूल्ये लिहा.
29. “केंद्रिय ग्राहक कल्याण समिती” ची स्थापना केव्हा झाली ?
30. ‘सेवादलाचे’ संस्थापक कोण आहेत ?
31. शिक्षकाने “मुलाना या, मी तुमचे दात, तोंड आणि नखे धुतो” असे म्हटले पाहिजे असे कोणत्या शिक्षणतज्ञाने सांगितले आहे ?
32. “दंडं दशगुणम भवेत” हा युक्तिवाद शिस्तीच्या कोणत्या प्रकाराशी संबंधीत आहे ?
33. “धर्मनिरपेक्ष राष्ट्राने व्यक्ती आणि समाजाला धार्मिक स्वातंत्र्य बहाल केले आहे” हे कोणी म्हटले ?
34. द्विभाषा सूत्रानुसार कोणत्या दोन भाषांचे अध्यापन केले पाहिजे ?
